

Egil Skjølingstad og Magne Engseth med 90 år i anleggsbransjen

Det er med nysgjerrighet og respekt AnleggsMagasinet møter Egil Skjølingstad og Magne Engseth i pauserommet på verkstedet til Eivind Engseth Entreprenør AS på Rolvsøy i Fredrikstad Kommune.

Egil Skjølingstad (t.v.) og Magne Engseth har til sammen nær 90 år bak seg i anleggsbransjen. Og de har ikke tenkt til å gi seg riktig ennå.

Da måtte man til med slegge, spett og skjærebrenner.

Egil Skjølingstad startet i gravemaskin, og var også rørlegger en stund. De siste 20 årene har han vært anleggsleder.

TEKST OG FOTO: EIVIND BYE

De to har til sammen 90 år bak seg i anleggsbransjen, og ingen av dem har planer om å gi seg nå. Egil jobber i dag som anleggsleder, og Magne skrur maskiner på verkstedet eller ute i felten.

Magne Engseth fikk fast jobb hos Eivind Engseth Entreprenør AS i 1978. Da hadde han vært innom bedriften og jobbet der i sommerferier og ellers når han hadde fri fra skolen. Det er verdt å legge til at det er onkelen hans Eivind Engseth som startet bedriften. I dag jobber Magne Engseth i verkstedet, og bor ikke langt unna hovedkontoret på Rolvsøy.

- Jeg startet å småjobbe litt i bedriften da jeg gikk på ungdomsskolen. Deretter gikk jeg sveis og konstruksjon på yrkesskolen, og rett derfra til Engseth. Jeg husker at jeg var med på å bygge verkstedet vårt som jeg nå fortsatt jobber i, og jeg deltok med reparering og sveising på maskinene. Jeg var også en del ute og kjørte maskiner hvis det var behov for det, sier Engseth.

Egil Skjølingstad kommer fra Karmøy, men gikk på Tomb Landbruksskole i Råde på midten av 1970-tallet. En dame fikk han til å bli værende på Østlandet, og siden har han bodd her. I 1979 kom han til Eivind Engseth Entreprenør AS etter å ha drevet litt med anlegg på Østlandet.

- Jeg fikk kjøre hjullaster i militæret på Hønefoss, men jeg hadde ingen annen anleggsutdannelse før jeg kom til Engseth. Her startet jeg som gravemaskinfører, og husker veldig godt den første jobben jeg fikk. Jeg ble satt i

en gammel MF beltegraver ute i skogen for å bryte stubber og lage nybrott. På den måten skulle jeg lære meg å grave. Der satt jeg to tre måneder alene, men fikk av og til besøk av sjefen da han kom med diesel til maskinen. Det var opplæringen jeg fikk. I dag er jeg anleggsleder i bedriften, og kjører lite maskin, sier Skjølingstad.

ANLEGGSTRANSJEN FØR OG NÅ

Med tett opp til 90 år i anleggsbransjen, er det nærliggende å spørre de to om bransjen før og nå.

- Det kan ikke sammenlignes. Jeg husker jeg ble bedt om å komme hit til kontoret en mandags morgen for å starte å jobbe. Deretter var det bare å stå på. Tror ikke jeg sendte inn noen søknad eller noe, sier Skjølingstad.

Han legger til at det den gang på 1970- og 80-tallet var det mye man måtte lære og finne ut av selv, mens det i dag er skolegang og opp-taksprøver.

- Jeg tenker at utviklingen med flere krav er til det bedre, sier Skjølingstad.

Engseth fikk via sin onkel, og eier av bedriften, fast jobb så fort han var ferdig med skolen.

- Jeg har skrudd på mange ulike maskiner, og noe av det som var bedre å skru på er Cat 325B og 320B. Førstnevnte hadde god plass rundt komponentene og letter å komme til. I dag er det flere maskiner med kort hekk, og da blir det fort veldig mye trangere, sier Engseth.

Han legger til at han fikk vel de første vernekoene sine rundt 1990, og de brukte han

I dag er det nok mest vedlikehold. Jeg vil ikke si at det er kjedeligere på verkstedet, bare andre ting å holde på med.

Magne kjørte også en del lastebil, før han kom inn i verkstedet.

rundt tre måneder på å gå inn. De siste skoene han fikk var egentlig gode fra dag en.

PROSJEKTER OG OPPDRAG

- Det første store prosjektet jeg var med på som gravemaskinfører var E18-utbyggingen i Askim i 1981, sier Skjølingstad. I dag har E18 fått nok ny trase gjennom Askim.

- Østfoldhallen var også et stort prosjekt jeg var med på som graver, og ellers har det vært noen store vann- og avløpsprosjekter, sier han.

I dag bruker han veldig liten tid i gravemaskinen, kun hvis noen er syke eller det er annet behov for å steppe inn.

De to mimrer tilbake til 1980-tallet, og husker at det ikke alltid var brakkerigger å bruke i pausene. Da satt man i bilen..

- Jeg husker spesielt en jobb der jeg kjørte gravemaskin, og jeg hadde med en rørlegger. Vi kjørte folkevogn begge to, og de bilene var ikke kjent for å bli raskt varme. Vi startet opp bilene i pausen, men med minus 15 grader var det likevel kaldt da vi var ferdig med pausen vår, sier Skjølingstad.

- Jeg husker vi hadde noen gamle runde Moelven-brakker med vedovn på anlegg som skulle vare lenge. Inne i de brakkene ble det veldig varmt når det ble fyr opp, sier Engseth.

På pauserommet i verkstedhallen.

Begge de to anleggsveteranene har sett og kjørt mange ulike maskiner. Da de startet hos Engseth Entreprenør var det MF gravemaskiner som det gikk i. Og maskinene på 1980-tallet hadde på langt nær den komforten som er i dagens maskiner.

- Om vinteren kunne det være kaldt å være

gravemaskinfører, og det var bare å kle på seg godt. Jeg husker forresten at på en MF-graver jeg kjørte en vinter måtte jeg bruke startgass for å få den til å starte, og jeg tror jeg måtte bruke det helt frem til 17. mai. Den var nok blitt avhengig av startgass i luftfilteret, selv om det var blitt mildt i været, sier Skjølingstad.

Han forteller videre at det var en stor over-

Om vinteren kunne det være kaldt å være gravemaskinfører.

Egil Skjølingstad (t.v.) og Egil Engseth har til sammen nær 90 år bak seg i anleggsbransjen. Og de har ikke tenkt til å gi seg riktig ennå.

gang da de gikk fra fra MF-gravere til Caterpillar.

- I MF'en styrte vi svingen med bena, sier Skjølingstad.

Engseth skyter inn at det var en spesialløsning de hadde i Engseth.

- Opprinnelig var det ikke styring med bena, det var noe vi lagde til her. Det var en ekstraraksjon på pedal, og det gjorde det enklere for føreren, sier Engseth.

Skjølingstad kjørte Caterpillar 215 og 229 på 1980-tallet. De maskinene var raskere i bevegelsene enn MF'en.

- Jeg husker godt de første maskinene da det var manuell bytting av skuffer, det var ingen hurtigkobling. Man trengte en stor slegge for å slå ut bolten. Og hvis man var alene hadde man ekstra utfordring med at maskinen gjerne beveget seg litt før du fikk satt i bolten, og da var det vanskelig å få bolten til å passe, sier Skjølingstad.

De to konstanterer at det på maskinsiden har vært en veldig stor utvikling, blant annet

med vibbare skuffer og komfort i hytta.

- Da vi hadde Cat 215-maskinene, så var det mye reparasjon av belter som røyk. Det gikk nesten ikke en uke uten at det måtte skjotes en eller flere ganger. Da måtte man til med slegge, spett og skjærebrenner. Det skjer ikke så ofte i dag. Problemet nå er at leddene, som i utgangspunktet er fettfylt, tørker ut og da kiler de seg og blir stive, sier Engseth.

Han forteller også at bombolter og foringer også var en dagligdags ting man måtte ordne med før i tiden, men i dag skjer det svært sjelden.

- I dag er det nok mest vedlikehold. Jeg vil ikke si at det er kjedeligere på verkstedet, bare andre ting å holde på med. For eksempel service på vibroplater og asfalsager som trenger mye vedlikehold, sier Engseth.

ANLEGGSSARBEIDEREN FØR OG NÅ

Hva er egentlig forskjellene på anleggsarbeideren før og nå?

- Jeg vil si at det blant lærlingene i dag fin-

nes både de flinke og de som trenger noe mer oppfølging. Vi har lærlinger i bedriften vår, og vi synes de er flinke, sier Skjølingstad.

- Det er jo ikke slik at de må være selvgående fra den dagen de kommer til oss, men de bør helst bli det etter hvert. Det er også veldig fint hvis de er interessert i hvordan utstyret fungerer, og hva man skal gjøre for å ta vare på utstyret. Og behandle utstyret som om det var ditt eget. I dag er det mer vanlig å ha en fast maskinfører på maskinene, og da blir det automatisk at man tar bedre vare på utstyret, sier Engseth.

- Jeg vil si at de som ønsker seg inn i anleggsbransjen må være litt røffe. Miljøet var nok mer røft for 30 år siden, enn i dag. Men er du veldig nærtagen så er kanskje ikke anleggsbransjen for deg. Men det er veldig positivt å få inn kvinner i bransjen, og de er helt sikkert mer nøye i arbeidet enn mange mannfolk. De gjør seg nok mer flid i å levere et godt produkt, sier Skjølingstad. ●